

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 285
Kalkınmada Öncelikli Yörelere Sözleşmeli Hazine Avukatı Çalıştırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/545)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik
Dairesi Başkanlığı
Sayı : K. K. T. D. 18/101 -
1729/04635

12 . 7 . 1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 9.7.1984 tarihinde kararlaştırılan «Kalkınmada Öncelikli Yörelere Sözleşmeli Hazine Avukatı Çalıştırılması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut ÖZAL
Başbakan

G E R E K Ç E

8.1.1943 Tarih ve 4353 Sayılı Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve İller Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunda yer alan teşkilat ve hükümler çerçevesinde ve 13.12.1983 tarih ve 178 sayılı Maliye ve Gümrük Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede belirtildiği üzere Devlet Hukuk Danışmanlığı ve Muhakemat hizmetlerini yürütmekle görevli Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü taşra teşkilatına ve bilhassa Kalkınmada Öncelikli Yörelere avukat temini hususunda büyük zorluklarla karşı karşıya bulunmaktadır.

Mevcut ücret rejimimiz özellikle Kalkınmada Öncelikli Yörelere Hazine Avukatlığına yeterli talebi sağlamaktan uzak kalmaktadır. Halen 9 il merkezinde avukat bulunmadığı gibi diğer 9 il merkezinde ve 84 ilçede ziyadesiyle Hazine Avukatına ihtiyaç mevcuttur. 324 avukat kadrosu, ihtiyaç duyulan il ve ilçelere müracaat olmadığından boş durumdadır.

Bakanlıklara ve genel bütçe içindeki diğer dairelere ait her türlü hukuk ve ceza davaları ile icra işlerinin takip ve savunulması görevlerinin bir kısmını teşkil eden Hazine Avukatlarının, ademi mevcudiyeti halinde dava ve icra işlerinde temsil yetkisininin 4353 sayılı Kanununun 18 inci maddesi hükmüne göre ilgili daire amirleri tarafından kullanılması gerekmektedir. Maruz durum, dava ve icra takiplerinin lehe sonuçlandırılması

bakımından sakıncalar doğurduğu gibi, daire amirlerinin mesailerinin büyük bir kısmını dava ve icra işlerine hasretmelerine ve bu suretle görevlerinin aksamasına sebebiyet vermekte ve haklı şikâyetlere konu olmaktadır. Örneğin Hazine Avukatı bulunmayan Muş İl Merkezinde sadece Bakanlığımız ile ilgili 2 694 derdest dava Defterdar tarafından takip olunmaktadır.

Bakanlar Kuruluna verilen yetkiye dayanılarak çıkarılacak kanun hükmündeki kararnamelerle personel rejiminin düzenlenmesi esnasında Avukatlık Hizmetleri Sınıfına, görevi daha cazip hale getirecek birtakım sosyal ve malî imkânlar sağlansa bile, bilhassa kalkınmada öncelikli yörelerde ve belirli bir süre ile hizmetin aksamasını önlemek bakımından sözleşmeli avukat istihdamı zarureti devam edeceği düşünülmektedir.

Sözleşmeli olarak çalıştırılacak avukatların, emeklilik statüleri bakımından hizmetlerinin değerlendirilebilmesi için istekleri halinde bu hizmetlerinin T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri ve ayrıca 2.2.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümlerinden kadrolu Hazine avukatları gibi yararlandırılmaları öngörülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinde, dava adedinin azlığı nedeni ile kadrolu avukat istihdamının gerekli olmadığı yerlerde sözleşme ile istihdama bazı şartlarla kanunî imkân tanınmış ise de, bu hükmün dava adedi fazla bulunan ancak kadrolu avukat sağlanamayan yerlerde uygulanması mümkün görülmemektedir.

5.11.1980 tarih ve 2333 sayılı Sürekli Kamu Görevlerinde Sözleşmeli Personel Çalıştırılması Hakkındaki Kanuna göre, 8.6.1949 tarih ve 5434 sayılı ve 17.7.1964 tarih ve 506 sayılı kanunlara tevfikân kendilerine aylık bağlanmış bulunanların kanunda belirtilen şartlarla sözleşmeli olarak çalıştırılabilmesi mümkün ise de, bu hüküm dahi, ihtiyacın sağlanmasına imkân vermemektedir.

Açıklanan nedenlerle kalkınmada öncelikli yörelerde belli süre zarfında ve belli adette sözleşmeli avukat çalıştırılabilmesi suretiyle Hazine Avukatı ihtiyacının temini ve hizmetin aksamasının önlenmesi için bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/545
Karar No. : 112

18 . 4 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen «Kalkınmada Öncelikli Yörelerde Sözleşmeli Hazine Avukatı Çalıştırılması Hakkında Kanun Tasarısı», Komisyonumuzun 18 Nisan 1985 tarihinde yaptığı 64 üncü birleşiminde ilgili hükümet temsilcilerinin katılımıyla görüşüldü.

Bilindiği gibi; Maliye ve Gümrük Bakanlığı anahizmet birimleri içerisinde yer alan «Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü», 8 Ocak 1943 tarih ve 4353 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Devlet hukuk danışmanlığı ve muhakemat hizmetlerini yürütmektedir.

Ancak, tasarı gerekçesinde ifade edildiği üzere; mevcut ücret rejimi sebebiyle, 4353 sayılı Kanun ile öngörülen hizmetlerin yerine getirilebilmesi için gerekli olan Hazine Avukatı kadrolarının, özellikle başta kalkınmada öncelikli yöreler olmak üzere, birçok yerde boş kaldığı, bu durumun ise aksaklıklara sebebiyet vererek devletin zararına yol açtığı belirtilmektedir.

Tasarı ile; sözkonusu açığın kapatılması amacıyla, Maliye ve Gümrük Bakanlığına, başta kalkınmada öncelikli yöreler olmak üzere, diğer yörelerde sözleşmeli avukat çalıştırma yetkisi verilmek istenmektedir.

Yapılan görüşmede; tasarı gerekçesinde yer alan hususlar, üyeler tarafından da uygun görülmüş ve tasarı ile gerekçesi benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarımın 1 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında sehven yer alan «...5434 Sayılı...» ibaresi gereksiz görülerek çıkartılmış,

Tasarımın 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Metin Emiroğlu</i> Malatya	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş	Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya
<i>Ahmet Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman	<i>A. Sırrı Özbek</i> Adıyaman
<i>Sururi Baykal</i> Ankara	<i>Ahmet Şamil Kazokoğlu</i> Bolu	<i>N. Oğuzhan Artukoğlu</i> Burdur
<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	<i>C. Tayyar Sadıklar</i> Çanakkale	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum
<i>Ahmet Sarp</i> Diyarbakır	<i>İsmail Dayı</i> Balıkesir	<i>Metin Yaman</i> Erzincan
<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>Tagay Gemalmaz</i> Erzurum	<i>Mustafa Rifki Yayıllı</i> Erzurum
<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Tülay Öney</i> İstanbul	<i>Özdemir Pehlivanoğlu</i> İzmir
<i>Erol Ağaçlı</i> Kütahya	<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir	<i>Ayhan Fırat</i> Malatya
<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize	<i>Fahrettin Kurt</i> Trabzon	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Kalkınmada Öncelikli Yörelere Sözleşmeli Hazine Avukatı Çalıştırılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Bakanlar Kurulunca tespit olunan Kalkınmada Öncelikli Yörelere, ücretleri sözleşmeli personel genel ücret tavanı içinde kalmak ve adedi 100'ü aşmamak üzere, 1990 yılı sonuna kadar, Hazine Avukatı sıfatı ile 8.1.1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanunla belirtilen yetki ve sorumluluk çerçevesinde sözleşmeli avukat çalıştırmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Sözleşmeli Hazine Avukatları, sözleşmeleri süresince meslekleriyle ilgili olarak başka bir görev ve iş alamazlar.

Bu suretle çalıştırılacak sözleşmeli personel, sözleşmelerinde belirtilmesi şartıyla, işe başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilir ve bunların kesenek karşılıkları Kurumunca ödenir.

Sözleşmeli Hazine Avukatı olarak çalışanlar 2.2.1929 tarihli ve 1389 sayılı Kanun hükümlerinden ayrıca yararlandırılırlar.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ)

Kalkınmada Öncelikli Yörelere Sözleşmeli Hazine Avukatı Çalıştırılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Bakanlar Kurulunca tespit olunan Kalkınmada Öncelikli Yörelere, ücretleri sözleşmeli personel genel ücret tavanı içinde kalmak ve adedi 100'ü aşmamak üzere, 1990 yılı sonuna kadar, Hazine Avukatı sıfatı ile 8.1.1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanunla belirtilen yetki ve sorumluluk çerçevesinde sözleşmeli avukat çalıştırmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Sözleşmeli Hazine Avukatları, sözleşmeleri süresince meslekleriyle ilgili olarak başka bir görev ve iş alamazlar.

Bu suretle çalıştırılacak sözleşmeli personel, sözleşmelerinde belirtilmesi şartıyla, işe başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilir ve bunların kesenek karşılıkları Kurumunca ödenir.

Sözleşmeli Hazine Avukatı olarak çalışanlar 2.2.1929 tarihli ve 1389 sayılı Kanun hükümlerinden ayrıca yararlandırılırlar.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başbakan
T. Özal

9 . 7 . 1984

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
İ. Özdağlar

Devlet Bakanı
A. K. Alptemoçin

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
A. Tanrıyar

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı
V. Arıkan

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
C. Büyükbay

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşcıoğlu